

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
de heer E. van der Burg

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Hoge Nieuwstraat 8
2514 EL Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

contact@inspectie-jenv.nl

Datum 6 december 2023
Onderwerp Onveilige situatie asielopvang Ter Apel

Projectnaam

Monitoring Ter Apel

Ons kenmerk

5095388

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer van der Burg,

Hierbij informeer ik U over het toezicht dat de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna de Inspectie) uitvoerde op 5 december 2023 in de COA-opvanglocatie Ter Apel en het IND-gebouw¹. De Inspectie onderzocht of de opvang en begeleiding van de daar verblijvende vreemdelingen aan de opvangeisen voldoet. Daarnaast onderzocht de Inspectie of de veiligheid in brede zin op orde is. De Inspectie heeft op woensdag 6 december het bestuursdepartement, COA, IND, gemeente Westerwolde en de Veiligheidsregio Groningen mondeling op de hoogte gebracht van de bevindingen. Vanwege de urgente situatie stuurt de Inspectie U vandaag een brief met de conclusie. Een nadere schriftelijke uitwerking van de bevindingen die tot deze conclusie leidden, volgt later.

Conclusie

De maximale bezetting van COA Ter Apel wordt met honderden mensen overschreden². Waar in de zomer van vorig jaar deze mensen buiten op het grasveld verbleven, verblijven ze nu binnen de hekken van het COA-terrein en in de wachtkamers van de IND.

COA verzorgt de opvang en begeleiding van deze mensen waaronder ook de personen die de intentie om asiel aan te vragen bekend hebben gemaakt, maar nog niet de formele asielaanvraag hebben ondertekend³. Eventuele nachtopvang die buiten de hekken van COA geregeld wordt, is nog geen oplossing voor

¹ De inspectie besloot tot dit bezoek vanwege het uitblijven van een structurele en bestendige oplossing na de oproep die de Inspectie samen met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd deed op 1 november 2023: [Brief Inspecties: Situatie in Ter Apel is uiterst kritisch](#)

² In de nacht van 4 op 5 december verbleven volgens de officiële cijfers 2340 personen.

³ De Inspectie verzoekt in februari 2021 het bestuursdepartement haar te voorzien van een duidelijk standpunt ten aanzien van de juridische status van aanmelders en vraagt daarbij onder andere specifiek in te gaan op het recht op COA-opvang nadat de intentie om asiel aan te vragen bekend is gemaakt, maar voordat een formele asielaanvraag is ondertekend. Dit standpunt is dusver niet door de Inspectie ontvangen.

overdag omdat de mensen die daar overnachten in de ochtend weer worden teruggebracht naar de COA-opvanglocatie Ter Apel.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

De Inspectie ziet dat de medewerkers van COA en IND, zonder te beschikken over de juiste randvoorwaarden en handelingsbevoegdheden, doen wat ze kunnen. COA richt in de avond drie recreatieruimtes in als overnachtingsplek. Daarbij komt dat vanwege hygiëne en humanitaire redenen, op verzoek van het Rode Kruis en Vluchtelingenwerk Nederland, overnachtingsplaatsen in de wachtruimtes van het IND-gebouw worden geboden, onder andere met matrassen en dekens.

Datum
6 december 2023

Ons kenmerk
5095388

Er wordt niet voldaan aan de meest basale eisen van opvang op het gebied van bed en bad voor deze groep mensen die boven de maximale bezetting van 2000 personen aldaar verblijven. Het aantal en de ernst van de incidenten binnen de hekken van het COA-terrein neemt toe. Het bewaken van de orde en veiligheid is niet mogelijk waardoor het risico op ernstige incidenten toeneemt. Bij dergelijke incidenten is veelal een specifieke groep van ongeveer 200 tot 250 overlastgevende asielzoekers betrokken.

Met begrip voor de keuzes die de afgelopen dagen onder hoge druk zijn gemaakt, constateert de Inspectie voorts dat deze alternatieve overnachtingsplaatsen bij COA en binnen het gebouw van IND ontoelaatbaar zijn vanwege brandveiligheid en de onmogelijkheid van een snelle en effectieve ontvluchting naar een buitenruimte.

Op basis van bovenstaande, concludeert de Inspectie dat het COA bijstand nodig heeft zolang er meer mensen verblijven dan de toegestane norm van 2000. Er moet voorzien worden in een adequate verblijfsmogelijkheid waar mensen veilig zijn, zich veilig voelen, en de brandveiligheid op orde is. Groningen kan dat niet alleen. De Inspectie roept het Rijk op, bovenop de reeds gepleegde inspanningen, om COA Ter Apel van bijzondere bijstand te voorzien en roept de gemeenten en de provincies buiten Groningen op om hierin samen te werken met het Rijk.

Een afschrift van deze brief is naar de burgemeester van Westerwolde verzonden.

Hoogachtend,
Inspecteur-generaal Justitie en Veiligheid,
Namens deze,

H.C. Faber
*Hoofdinspecteur Beschermen, Straffen &
Handhaven*